

Skriftlig høringsinnspill fra Juristforbundet til justiskomiteen Dokument 8:178 S (2022-2023) Representantforslag om å utvikle og styrke meddommertjenesten

Dagens ordning er ikke tilfredsstillende

Juristforbundet deler forslagsstillernes påpekning av at dagens ordning med meddommere ikke gjenspeiler befolkningen i tilstrekkelig grad og blir honorert svært lavt. Ordningen har ikke hatt den nødvendige justering, på samme måte som heller ikke avlønningen av *dommerne* har blitt justert tilfredsstillende over tid. Juristforbundet oppfatter det som et potensielt rettssikkerhetsproblem at det nesten ikke finnes meddommere under 50 år og med annen etnisk bakgrunn. På tross av at hele begrunnelsen for meddommerordningen er å sikre tilliten til at rettergang foregår på en rettferdig måte i hele befolkningen, bidra til at alminnelige borgere får økt kjennskap til rettssystemet og at man skal dømmes av likemenn. Ikke minst etter at juryordningen ble fjernet.

Meddommersystemet bør bidra til å sikre straffeprosessen legitimitet og for å øke demokratiforankringen. Sammen med underfinansieringen av norske domstoler som Juristforbundet og Den norske Dommerforening blant annet påpekte sammen med andre sentrale aktører på feltet under budsjettøringen for 2023 overfor komiteen, oppfatter Juristforbundet myndighetenes nedprioritering av meddommertjenesten som et tegn på politiske myndigheters over tid reduserte helhetlige forståelse og prioritering av rettssikkerhet for befolkningen.

Behov for egen rettsstatsmelding

Det vises i denne sammenheng til at Advokatforeningen har etterlyst at myndighetene gjennom en egen *Rettsstatsmelding* foretar en samlet gjennomgang for å analysere den norske rettsstaten i sin helhet. For å identifisere alle dens svakheter, utfordringer og forbedringspunkter, og overrekke konklusjonene til Stortinget – i en offisiell rettsstatsmelding. Juristforbundet støtter dette kravet og oppfatter at også diskusjonen om meddommertjenestens fremtid hører naturlig hjemme i denne. Juristforbundet oppfatter at myndighetene mangler et helhetlig blikk og analyse av situasjonen for rettsstaten Norge anno 2023.

Det settes riktignok ned særskilte granskningskommisjoner og utvalg etter at diverse rettsskandaler eksempelvis har blitt avdekket i ettertid og når politiet har overtrådt sine fullmakter i forbindelse med bøtesoning og ransakingspraksis. Mandatene for disse er imidlertid avgrenset og i stor grad preget av at myndighetene skal dekke et kortsiktig politisk behov om å vise handlekraft og rydde opp. Juristforbundet imøteser med spenning hvilke partier eller flertall som tar denne utfordringen og bidrar til at det nedsettes et slikt utvalg med et mandat som er dekkende. I mellomtiden støtter Juristforbundet i denne saken forslagsstillernes forslag 1-3 for allerede nå å bedre den allerede eksisterende ordningen, som å utarbeide retningslinjer for valg av meddommere for å sikre bedre representasjon og utarbeide en opptrappingsplan for å øke kompensasjonen for meddommere.

Sverre Bromander

President Juristforbundet

